



**דוח יחס כושר פירעון כלכלי של
איילון חברה לביטוח בע"מ**

ליום 31 בדצמבר, 2017

28 בנובמבר, 2018

לכבוד
הדירקטוריון של
איילון חברה לבטוח בע"מ

הנדון: בדיקה של יישום הוראות מסוימות של הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בעניין כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II של חברת איילון חברה לביטוח בע"מ (להלן – החברה) ליום 31 בדצמבר, 2017

בדקנו את ההון הנדרש לשמירה על כושר פירעון (להלן - "SCR") ואת ההון הכלכלי של איילון חברה לביטוח בע"מ ליום 31 בדצמבר, 2017 (להלן "המידע"), המצורף בזה. הדירקטוריון וההנהלה אחראים להכנה ולהצגה של המידע הערוך בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בעניין כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II (להלן - "ההוראות") כפי שנכללו בחוזר הממונה מספר 2017-1-9 מתאריך 1 ביוני, 2017. החישובים, התחזיות וההנחות שהיוו בסיס להכנת המידע הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה.

בדיקתנו נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE 3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.

בהתבסס על בדיקת הראיות התומכות בחישובים, בתחזיות ובהנחות, כפי שמוזכר להלן, אשר שימשו את הדירקטוריון וההנהלה של החברה בהכנת המידע, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהתחזיות וההנחות, בכללותן, אינן מהוות בסיס סביר למידע בהתאם להוראות. כמו כן לדעתנו, המידע לרבות אופן קביעת ההנחות והתחזיות הוכנו, מכל הבחינות המהותיות בהתאם להוראות, והוצגו, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם להוראות.

יודגש כי התחזיות וההנחות מבוססות, בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. המידע מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים ופעולות ההנהלה שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס למידע. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהמידע, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות במידע.

אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בסעיף 2ג - הערות, הבהרות וסייגים, בדוח יחס כושר הפירעון, בדבר אי הודאות הנגזרת משינויים גולטורים וחשיפה לתלויות שלא ניתן להעריך את השפעתה על יחס כושר הפירעון.

בכבוד רב,

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תוכן עניינים

4	א. רקע ודרישות הגילוי
6	ב. הגדרות
7	ג. הערות, הבהרות וסייגים
8	לוח 1 – יחס כושר פירעון וסף הון
9	לוח 2 – מאזן כלכלי
11	לוח 3 – הרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה
12	לוח 5 – הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
14	לוח 6 – הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
15	לוח 7 – סף הון (MCR)

א. רקע ודרישות הגילוי

1. משטרי ההון החלים על החברה ליום 30 בספטמבר 2018

בחודש יוני 2017 פורסמו הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברות ביטוח מבוסס Solvency II (להלן – "חוזר סולבנסי"), לפיהן חברת ביטוח תקיים משטר כושר פירעון כלכלי בהתאם להוראות כאמור, וזאת מבלי לגרוע מחובתה לקיים את הוראות תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998 (להלן – "תקנות ההון").

בחודש מרס 2018 פורסם חוזר הכולל הוראות בדבר הון עצמי לכושר פירעון של מבטח (להלן: "חוזר דרישות הון משטר קודם") המחליף את תקנות ההון החל ממועד ביטולן בחודש אפריל 2018. הוראותיו של חוזר דרישות הון משטר קודם תחולנה על חברת ביטוח שאינה כפופה לחוזר סולבנסי וכן על חברת ביטוח הכפופה לחוזר סולבנסי עד קבלת אישור הממונה שבוצעה ביקורת רואה חשבון לראשונה על יישום הוראות חוזר סולבנסי. לפיכך, עד לקבלת אישור הממונה כאמור, על החברה חלות במקביל הוראות חוזר דרישות ההון משטר קודם וחוזר סולבנסי. בדוח זה "חוזר דרישות הון משטר קודם" ו"תקנות ההון" יקראו להלן - "דרישות הון משטר קודם".

החברה בחרה להקדים את ביצוע הביקורת וקיבלה מהממונה ביום 21 בנובמבר 2018 אישור ביצוע ביקורת על יישום הוראות חוזר סולבנסי. לפיכך, החברה איננה נדרשת לעמוד בדרישות הון משטר קודם החל מהדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2018, ומאותו מועד תדווח על יחס כושר פירעון כלכלי בלבד.

2. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II

א. כאמור לעיל, בחודש יוני 2017 פורסם חוזר סולבנסי שנועד לכוון משטר כושר פירעון חדש לחברות ביטוח בישראל. זאת, בהתבסס על הוראות דירקטיבה המכונה "Solvency II" (להלן – "הדירקטיבה"), שאומצה על ידי האיחוד האירופי ומיושמת החל מינואר 2016 בכל המדינות החברות בו.

הדירקטיבה כוללת בחינה מקיפה של סיכונים להם חשופות חברות ביטוח וסטנדרטים לניהולם ומדידתם, ומבוססת על שלושה נדבכים: נדבך ראשון כמותי שעניינו יחס כושר פירעון מבוסס סיכון, נדבך שני איכותי, הנוגע לתהליכי בקרה פנימיים, לניהול סיכונים, לממשל תאגידי ולתהליך הערכה עצמי של סיכונים וכושר פירעון (ORSA) ונדבך שלישי הנוגע לקידום משמעת שוק, גילוי ודיווח.

חוזר סולבנסי מבוסס על הנדבך הראשון, תוך התאמה לשוק המקומי והוא מיושם בישראל החל מ-30 ביוני, 2017 על נתוני 31 בדצמבר, 2016. הנדבך הראשון דורש שלחברת ביטוח יהיה הון עצמי שישמש לספיגת הפסדים הנובעים מהתממשותם של סיכונים בלתי צפויים להם החברה חשופה.

ההון העצמי הקיים, לצורך הסולבנסי, יורכב מהון רובד 1 והון רובד 2. הון רובד 1 כולל הון עצמי המחושב באמצעות הערכת שווים של הנכסים וההתחייבויות של חברת ביטוח לפי הוראות החוזר, והון רובד 1 נוסף. הון רובד 1 נוסף והון רובד 2 כוללים מכשירי הון עם מנגנונים לספיגת הפסדים לרבות מכשירי הון משני נחות, הון משני מורכב והון שלישוני אשר הונפקו לפני מועד התחילה. החוזר כולל מגבלות על הרכב הון עצמי לעניין SCR (ראה להלן), כך ששיעור הרכיבים הכלולים בהון רובד 2 לא יעלה על 40% מה-SCR (בתקופת הפריסה, המפורטת להלן - 50% מההון הנדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה).

את ההון הקיים יש להשוות להון הנדרש כאשר קיימות שתי רמות של דרישות הון:

- ההון הנדרש לשמירה על כושר הפירעון של חברת ביטוח (להלן – SCR). ה-SCR רגיש לסיכונים ומבוסס על חישוב צופה פני עתיד של התממשות תרחישים שונים, תוך התחשבות ברמת המתאם של גורמי הסיכון השונים, הכל על בסיס ההנחות ליישום משטר כושר הפירעון החדש. דרישה זו נועדה להבטיח התערבות מדויקת ועתית של רשויות הפיקוח.

- רמה מינימלית של הון (להלן – MCR או "סף הון").

בהתאם לחוזר סולבנסי, סף ההון יהיה שווה לגובה שבין סכום ההון הראשוני המינימלי הנדרש לפי "דרישות הון משטר קודם" לבין סכום הנגזר מגובה עתודות ביטוח ופרמיות (כהגדרתן בחוזר סולבנסי) המצוי בטווח שבין 25% לבין 45% מה-SCR.

א. רקע ודרישות הגילוי (המשך)2. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II

ב. חוזר סולבנסי כולל, בין היתר, הוראות מעבר כדלהלן:

1. ההון הנדרש לכושר פירעון של חברת ביטוח בתקופה שתחילתה ביום 30 ביוני, 2017 וסיומה ביום 31 בדצמבר, 2024 יעלה בהדרגה, ב- 5% כל שנה, החל מ-60% מה- SCR ועד למלוא ה- SCR.
2. דרישת הון מוקטנת על סוגים מסוימים של השקעות המוחזקות ע"י המבטח בכל מועד דיווח, כאשר דרישה זו תלך ותגדל באופן הדרגתי במשך 7 שנים, החל משנת 2017, עד שדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא.

3. הוראות גילוי ודיווח בקשר לדוח יחס כושר פירעון כלכלי לשנת 2017 ואילך

בחודש דצמבר 2017 פורסם חוזר "מבנה הגילוי הנדרש בדוח התקופתי ובאתר האינטרנט של חברות ביטוח בנושא משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II". בחודש אוגוסט 2018 נשלחו מכתבים למנהלי חברות הביטוח הכוללים הוראות בדבר דחיית דיווח ופרסום תוצאות יחס כושר פירעון כלכלי לשנת 2017 וכן הבהרות לצורך אישור הממונה בדבר ביצוע ביקורת לראשונה על דוח יחס כושר פירעון כלכלי. החוזר על הבהרותיו יכונה להלן "חוזר הגילוי" (והוא מקביל לנדבך השלישי בדירקטיבה האירופאית).

בהתאם לחוזר הגילוי חברת ביטוח תפרסם דוח יחס כושר פירעון כלכלי, בגין נתוני 31 בדצמבר, 2017 באתר האינטרנט של החברה עד ליום 29 בנובמבר, 2018 ובאותו מועד תעביר לממונה קבצי דיווח סולבנסי.

בחוזר הגילוי נקבע, בין היתר, כי דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני דצמבר 2018 יפורסם באתר האינטרנט של החברה עד 15 ביולי, 2019 ובגין נתוני 30 ביוני, 2019 יפורסם עד 31 בדצמבר, 2019. מכאן ואילך ייכלל דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני 31 בדצמבר ו- 30 ביוני של כל שנה במסגרת הדוח התקופתי העוקב למועד החישוב. דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני 31 בדצמבר של כל שנה יבוקר בידי רואה החשבון המבקר של החברה וזאת החל מהדוח על נתוני דצמבר 2018. כמו כן החוזר כולל הוראות בקשר למבנה דוח יחס כושר פירעון כלכלי, אישורו על ידי האורגנים המתאימים בחברה, ביקורתו על ידי רואה החשבון המבקר של החברה ודרישות הגילוי לגביו.

מידע צופה פני עתיד בדוח

חישובי ההון הכלכלי הקיים וההון הנדרש ("חישוב ההון") מבוססים על תחזיות והנחות הנשענות, בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית הדמוגרפית וההתנהגותית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. ויש לראות בנתונים הכלולים בדוח זה "מידע צופה פני עתיד" כהגדרתו בסעיף 32א לחוק ניירות ערך התשכ"ח-1968.

ב. הגדרות

- אומדן מיטבי (Best Estimate)
צפי של תזרימי המזומנים העתידיים הנובעים מחוזי הביטוח וחוזי ההשקעה במהלך כל תקופת קיומם, ללא מרווחי שמרנות, כשהם מהווים בריבית חסרת סיכון מותאמת.
- ביטוח בריאות דומה לביטוח חיים (SLT)
ביטוח בריאות המתנהל בדומה לביטוח חיים (טווח ארוך).
- ביטוח בריאות דומה לביטוח כללי (NSLT)
ביטוח בריאות המתנהל בדומה לביטוח כללי (טווח קצר).
- דרישת הון בסיסית (BSCR)
סך ההון הנדרש מחברת ביטוח לפני תוספת של סיכון תפעולי והתאמה בגין מיסים נדחים.
- הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
סך ההון הנדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון.
- הון עצמי מוכר
סך הון רובד 1 והון רובד 2 של חברת ביטוח, לאחר ניכויים והפחתות בהתאם להוראות חלק ב' בנספח לחוזר הסולבנסי.
- הון רובד 1 בסיסי
הון עצמי חשבונאי בתוספת השינוי בעודף נכסים על התחייבויות הנובע מפערים בין אופן הערכת הנכסים וההתחייבויות במעבר למאזן כלכלי ובניכוי נכסים בלתי מוכרים ודיבידנד שהוכרז לאחר תאריך הדוח.
- הון רובד 1 נוסף
שטר הון צמית, מניות בכורה לא צוברות, מכשיר הון ראשוני מורכב, מכשיר הון רובד 1 נוסף.
- הון רובד 2
מכשיר הון רובד 2, מכשירי הון משני נחות, הון משני מורכב והון שלישוני מורכב – כששוים מוערך לפי הוראות חלק א' בנספח לחוזר הסולבנסי.
- השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון
מתאם בין סיכונים שונים במודל, ככל שיש פיזור בין מגזרי הפעילות בתיק ופיזור בין הסיכונים כך השפעת המתאם גדלה והוא מפחית את סך הסיכון. חישוב השפעת הפיזור נעשה באמצעות נוסחה סטטיסטית.
- יחס כושר פירעון
היחס בין ההון העצמי המוכר לבין ההון הנדרש לכושר פירעון של חברת הביטוח.
- התאמת תרחיש מניות
דרישת הון מוקטנת על סוגי השקעות מסוימים שתגדל בהדרגתיות עד לשנת 2022 כשדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא.
- מאזן כלכלי
מאזן החברה כאשר שווים של הנכסים וההתחייבויות מותאם לפי הוראות חלק א' בנספח לחוזר הסולבנסי.
- מרווח סיכון (RM)
סכום נוסף על האומדן המיטבי המשקף את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת או מבטח משנה ידרשו על מנת לקבל על עצמן את התחייבויות הביטוח של החברה.
- סף הון מינימלי (MCR)
הון מינימלי הנדרש מחברת הביטוח.
- רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP)
הפער בין חישוב אומדן מיטבי במאזן הכלכלי לבין חישוב אומדן מיטבי רעיוני על בסיס סילוק של מרכיבי החיסכון בפוליסה וביטול מלא של כל כיסוי ביטוחי הכלול בפוליסה.
- תקופת פריסה
במסגרת הוראות המעבר ליישום משטר כושר פירעון כלכלי, בשנים 2016 עד 2024, הון נדרש לכושר פירעון (SCR) של חברת הביטוח יעלה בהדרגה מ-60% בשנת 2016 ועד עמידה מלאה בהון נדרש לכושר פירעון (100%) בשנת 2024.

ג. הערות, הבהרות וסייגים

1. כללי

דוח יחס כושר הפירעון הכלכלי חושב ונערך בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בעניין כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II כפי שנכללו בחוזר סולבנסי על הבהרותיו.

חישובי יחס כושר הפירעון מבוססים בעיקרם על הנחות ומחקרים אקטואריים ששימשו בסיס לדיווח השנתי של החברה לשנת 2017. יחד עם זאת, החברה הביאה בחשבון מחקרים מסוימים שבוצעו לאחר מועד פרסום הדיווח השנתי של החברה לשנת 2017, כפי שיושמו בדוחות הביניים לשנת 2018, על מנת להביא לידי ביטוי פרמטרים והנחות עדכניים.

יודגש כי נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. החישוב מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים ופעולות ההנהלה שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס לחישוב. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהחישוב, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות בחישוב.

2. השפעות עתידיות של מעשי חקיקה ורגולציה הידועים ליום פרסום הדוח

א. תחום הביטוח נתון בשנים האחרונות לשינויים תכופים בהסדרים תחיקתיים ובהוראות רגולטוריות. ראה בקשר לכך סעיפים 4.1 ו-4.1.1.1 בחלק ד' בדוח עסקי התאגיד בדוח התקופתי לשנת 2017.

למעשי החקיקה ולהוראות הרגולציה קיימת השלכה על רווחיות החברה ותזרימי המזומנים שלה וכפועל יוצא על יחס כושר הפירעון הכלכלי.

חישוב יחס כושר הפירעון אינו כולל את כל ההשפעה האפשרית של מעשי החקיקה האמורים וההוראות הרגולטוריות וכן התפתחויות אחרות שטרם באו לידי ביטוי מעשי בנתונים בפועל, ואשר לגביהן אין בידי החברה נכון למועד זה, יכולת להעריך את כל השפעתן על תוצאותיה העסקיות ועל יחס כושר הפירעון.

ב. בהתאם לחוזר סולבנסי, השווי של ההתחייבויות התלויות במאזן הכלכלי נקבע על פי שווין במאזן החשבונאי בהתאם להוראות תקן בינלאומי לחשבונאות IAS 37. מדידה זו אינה משקפת את ערכן הכלכלי. לא ניתן להעריך השלכות אי הודאות הנגזרת מהחשיפה לתלויות המתוארת בביאור 37 לדוחות הכספיים לשנת 2017, לרבות השפעתה על הרווחיות העתידית על יחס כושר הפירעון.

לוח 1 - יחס כושר פירעון וסף הון

א. יחס כושר פירעון (SCR)

ליום 31 בדצמבר	
2016	2017
בלתי מבוקר ובלתי סקור	מבוקר ¹
באלפי ש"ח	
1,279,144	1,361,446
1,156,977	1,136,208
122,167	225,238
110.6%	119.8%

ללא התחשבות בהוראות לתקופת הפריסה ובהתאמת תרחיש מניות:

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון^{2,3} - ראה לוח 5

הון נדרש לכושר פירעון (SCR) - ראה לוח 6

עודף

יחס כושר פירעון (%)

עמידה באבני דרך בהתחשב בהוראות לתקופת הפריסה ובהתאמת תרחיש מניות:

1,175,488	1,265,119
681,367	716,313
494,121	548,806

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון - ראה לוח 5

הון נדרש לכושר פירעון - ראה לוח 6

עודף

ב. סף הון (MCR)

ליום 31 בדצמבר	
2016	2017
בלתי מבוקר ובלתי סקור	מבוקר ¹
באלפי ש"ח	
306,615	322,341
899,406	971,431

סף הון (MCR) - ראה לוח 7.א

הון עצמי לעניין סף הון - ראה לוח 7.ב

28 בנובמבר, 2018			
ירון גנות סמנכ"ל ומנהל סיכונים ראשי	אריק יוגב מנהל כללי	משה אברמוביץ יו"ר הדירקטוריון	תאריך

¹ הביקורת נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE 3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.

² לא היו שינויים בהון העצמי ממועד החישוב שנכללו בתוצאות.

³ שינויים בהון העצמי ממועד החישוב שלא נכללו בתוצאות:

א. בחודשים מרץ ואוגוסט 2018 ביצעה החברה גיוס הון רובד 2 בסך של כ-30 מיליוני ש"ח.

ב. בחודשים ינואר-יוני 2018 ביצעה החברה פדיון הון רובד 2 בסך של כ-72 מיליוני ש"ח.

בהתחשב בסך השינויים ההוניים האמורים עד חודש נובמבר 2018, מועד הפרסום לראשונה של יחס כושר פירעון בגין נתוני 31 בדצמבר, 2017, עודף ההון היה קטן בכ- 37 מיליוני ש"ח לכ- 188 מיליוני ש"ח ויחס כושר פירעון היה עומד על כ-116.5%.

לוח 2 - מאזן כלכלי

ליום 31 בדצמבר 2016		ליום 31 בדצמבר 2017		הערות	
מאזן כלכלי בלתי מבוקר ובלתי סקור	מאזן לפי תקינה חשבונאית מבוקר	מאזן כלכלי	מאזן לפי תקינה חשבונאית מבוקר		
באלפי ש"ח		באלפי ש"ח			
-	81,162	-	86,662	1	נכסים: נכסים בלתי מוחשיים
-	344,752	-	374,994	2	הוצאות רכישה נדחות רכוש קבוע
155,639	155,639	182,507	182,507		השקעות בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח:
23,286	151,600	30,555	132,629	3	חברות מנהלות
183	400	5,256	5,086	3	חברות מוחזקות אחרות
23,469	152,000	35,811	137,715		סך כל השקעות בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח
58,506	58,506	60,838	60,838		נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
588,536	588,536	599,789	599,789		נדל"ן להשקעה - אחר
1,648,131	1,875,370	2,215,202	2,449,152		נכסי ביטוח משנה
165,833	165,833	242,762	242,762		חייבים ויתרות חובה
2,762,601	2,762,601	3,120,778	3,120,778		השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה השקעות פיננסיות אחרות:
2,509,803	2,507,219	2,540,880	2,536,234		נכסי חוב סחירים
326,988	317,433	321,084	305,564	4	נכסי חוב שאינם סחירים, למעט אג"ח מיועדות
290,316	202,744	301,053	204,368	5	אג"ח מיועדות
13,764	13,764	12,134	12,134		מניות
69,510	69,510	94,692	94,692		אחרות
3,210,381	3,110,671	3,269,843	3,152,992		סך כל השקעות פיננסיות אחרות מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
216,274	216,274	170,493	170,493		מזומנים ושווי מזומנים אחרים
497,605	497,605	429,021	429,021		נכסים אחרים
488,397	488,397	446,074	446,074		סך כל הנכסים
9,815,372	10,497,345	10,773,117	11,453,776		סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה
3,074,158	3,075,325	3,397,720	3,398,554		הון:
855,069	614,132	873,608	579,587		הון רובד 1 בסיסי
-	-	57,443	55,273		רכיבי הון רובד 1 נוסף
855,069	614,132	931,051	634,860		סך כל ההון
					התחייבויות:
3,728,384	4,933,615	4,442,001	5,561,487	6	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
2,647,653	3,019,794	2,849,239	3,374,605	6	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
561,443	-	551,620	-	7,8	מרווח סיכון (RM)
159,916	6,781	225,483	19,721	9	התחייבויות בגין מסים נדחים, נטו
239,857	304,495	225,153	294,839	10	זכאים ויתרות זכות
444,340	439,333	459,209	451,466	11	התחייבויות פיננסיות
1,178,709	1,179,194	1,089,360	1,116,799		התחייבויות אחרות
8,960,302	9,883,211	9,842,065	10,818,916		סך כל ההתחייבויות
9,815,372	10,497,345	10,773,117	11,453,776		סך כל ההון וההתחייבויות

⁴ הביקורת נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.

לוח 2 - מאזן כלכלי (המשך)הערות

- בהתאם לעקרונות כלליים שנקבעו בחוזר סולבנסי יש להעריך את הנכסים וההתחייבויות במאזן הכלכלי לפי ערכם הכלכלי. ערך כלכלי הינו השווי ההוגן כפי שהוגדר בפרק המדידה של נכסים והתחייבויות לצורכי הדוחות הכספיים, בחוזר המאוחד (קודקס הרגולציה), למעט פריטים שנקבע לגביהם אחרת בחוזר הסולבנסי⁵, כדלהלן:
- (1) בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן א', חברת ביטוח תעריך נכסים בלתי מוחשיים בשווי אפס.
- (2) בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן א', חברת ביטוח תעריך הוצאות הרכישה בשווי אפס. יצוין כי שווי הרווחים העתידיים הגלומים בחווי הביטוח הובא בחשבון בסעיף התחייבויות בגין חווי ביטוח.
- (3) בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ב', החישוב נעשה בשיטת השווי המאזני המותאם⁶, בהתאם להוראות החוזר לעניין חברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח. בהתאם לשיטה זו נכלל חלקה של החברה בחברות המוחזקות על בסיס חלקה היחסי בעודף הנכסים על ההתחייבויות שלהן המחושב בהתאם לערך הכלכלי של הנכסים וההתחייבויות ולאחר מחיקת הנכסים הבלתי מוחשיים. בחברות מוחזקות בהן המאזן הכלכלי משקף עודף התחייבויות על נכסים, שווי ההשקעה יעמוד על אפס ולא יהיה שלילי וזאת כאשר ערכה במאזן החשבונאי חיובי.
- הערך הכלכלי של החברות המוחזקות אינו כולל את הרווחים הגלומים בחברות אלו.
- כאשר החברה המוחזקת הינה חברה מנהלת, נוסף לערך הכלכלי 35% מיתרת ההפרש המקורי המתייחס לחברה זו, (ההקלה יושמה ליום 31/12/2017).
- (4) בהתאם לחלק א' פרק 1 (א), שווים ההוגן של נכסי חוב בלתי סחירים מחושב לפי מודל המבוסס על היוון תזרימי המזומנים כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי חברה המספקת ציטוט מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים.
- (5) בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ה', חברת הביטוח מבצעת התאמה לערך של אג"ח מיועדות למאזן הכלכלי.
- (6) בהתאם לחלק א' פרק 4 - ההתחייבויות בגין חווי ביטוח וחוזי השקעה מחושבות על בסיס אומדן מיטבי (ראה הגדרות).
- (7) לעניין השווי של התחייבויות תלויות במאזן הכלכלי ראה סעיף 2 לעיל.
- (8) בהתאם לחלק א' פרק 4 סימן ד', סימן משנה 5 (1) סכום נוסף על האומדן המיטבי המשקף את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת או מבטח משנה ידרשו, לצורך קבלת התחייבויות הביטוח של חברת ביטוח, בהתאם להוראות.
- (9) בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ג', החישוב הנו על בסיס הפער בין השווי שיוחס לנכסים וההתחייבויות במאזן הכלכלי לבין השווי שמיוחס להם לצרכי מס בהתאם להוראות ההכרה, המדידה וההצגה של תקן חשבונאות בינלאומי 12 (IAS 12). הכרה בנכסי מיסים נדחים תתאפשר רק אם החברה תעמוד במבחנים הכלולים בחוזר הסולבנסי, וזאת בנוסף על המבחנים הכלולים בתקן החשבונאות האמור.
- (10) בהתאם לחלק א' פרק 1 (א), חלק מהיתרות בסעיף זה חושבו בהתאם לעקרונות הכלליים לעניין המאזן הכלכלי.
- (11) בהתאם לעקרונות הכלליים שנקבעו בחוזר סולבנסי ובכפוף להנחיה חלק א' פרק 3 אין לקחת בחשבון שינויים שחלו בסיכון אשראי של החברה אלא רק בגין שינויים בריבית חסרת סיכון. כלומר, ריבית ההיוון הינה ריבית חסרת סיכון בתוספת המרווח ביום ההנפקה.

⁵ ההפניות בסעיף זה הינן לחוזר הסולבנסי.

⁶ חוזר הסולבנסי מאפשר גם שיטות חילופיות כגון שווי מצוטט או מחירי שוק מצוטטים של חברות דומות. לא נעשה שימוש בשיטות החילופיות.

לוח 3 - הרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

ליום 31 בדצמבר 2017

אומדן מיטבי (BE) של ההתחייבויות		
ש"ח	ביטוח משנה	ברוטו
מבוקר		
באלפי ש"ח		
39,927	49,703	89,630
2,214,499	2,137,872	4,352,371
<u>2,254,427</u>	<u>2,187,575</u>	<u>4,442,001</u>
2,821,612	27,628	2,849,239
<u>5,076,038</u>	<u>2,215,202</u>	<u>7,291,241</u>

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה :
 חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)
 חוזי ביטוח כללי וביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)
 סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה - חוזי ביטוח
חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)
סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

ליום 31 בדצמבר 2016

אומדן מיטבי (BE) של ההתחייבויות		
ש"ח	ביטוח משנה	ברוטו
בלתי מבוקר בלתי סקור		
באלפי ש"ח		
(66,932)	7,624	(59,308)
2,158,532	1,629,160	3,787,692
<u>2,091,600</u>	<u>1,636,784</u>	<u>3,728,384</u>
2,636,306	11,347	2,647,653
<u>4,727,907</u>	<u>1,648,131</u>	<u>6,376,037</u>

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה :
 חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)
 חוזי ביטוח כללי וביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)
 סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה - חוזי ביטוח
חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)
סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

לוח 5 - הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

ליום 31 בדצמבר 2017

בהתחשב בהוראות בתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות	הון רובד 1				הון עצמי
	סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1 נוסף	הון רובד 1 בסיסי	
מבוקר					
באלפי ש"ח					
1,390,260	1,390,260	459,209	57,443	873,608	הון עצמי
(24,089)	(24,089)	-	-	(24,089)	ניכויים מהון רובד 1 (א)
-	-	-	-	-	הפחתות (ב)
(101,052)	(4,725)	(4,725)	-	-	חריגה ממגבלות כמותיות (ג)
<u>1,265,119</u>	<u>1,361,446</u>	<u>454,483</u>	<u>57,443</u>	<u>849,519</u>	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
	<u>666,374</u>			<u>666,374</u>	מתוך זה - סכום רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP) לאחר מס

ליום 31 בדצמבר 2016

בהתחשב בהוראות בתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות	הון רובד 1				הון עצמי
	סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1 נוסף	הון רובד 1 בסיסי	
בלתי מבוקר ובלתי סקור					
באלפי ש"ח					
1,299,408	1,299,408	444,340	-	855,069	הון עצמי
(20,264)	(20,264)	-	-	(20,264)	ניכויים מהון רובד 1 (א)
-	-	-	-	-	הפחתות (ב)
(103,656)	-	-	-	-	חריגה ממגבלות כמותיות (ג)
<u>1,175,488</u>	<u>1,279,144</u>	<u>444,340</u>	<u>-</u>	<u>834,804</u>	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
	<u>604,506</u>			<u>604,506</u>	מתוך זה - סכום רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP) לאחר מס

(א) **ניכויים מהון רובד 1** - בהתאם להגדרות "הון רובד 1 בסיסי" בנספח לחוזר סולבנסי, ניכויים אלה כוללים את סכום הנכסים המוחזקים כנגד התחייבויות בשל חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה בניגוד לתקנות כללי ההשקעה, סכום השקעה עצמית במניות רגילות וסכום דיבידנד שהוכרז לאחר יום הדוח ועד ליום הפרסום של הדוח.

(ב) **הפחתות** - בהתאם להוראות פרק 6 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברת ביטוח" של חוזר סולבנסי.

(ג) **חריגה ממגבלות כמותיות** - בהתאם להוראות פרק 2 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברות ביטוח" של חוזר סולבנסי.

לוח 5 - הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (המשך)

(ד) הרכב הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

ליום 31 בדצמבר	
2016	2017
בלתי מבוקר ובלתי סקור	מבוקר
באלפי ש"ח	
834,804	849,519
-	-
-	-
-	57,443
-	-
-	57,443
<u>834,804</u>	<u>906,962</u>
-	-
-	181,871
292,633	246,033
151,707	31,304
-	-
-	(4,725)
<u>444,340</u>	<u>454,483</u>
<u>1,279,144</u>	<u>1,361,446</u>

הון רובד 1:

הון רובד 1 בסיסי

הון רובד 1 נוסף:

שטר הון צמית ומניות בכורה לא צוברות
מכשירי הון רובד 1 נוסף
מכשירי הון ראשוני מורכב
בניכוי הפחתה בשל חריגה ממגבלה כמותית
סך הון רובד 1 נוסף
סך הון רובד 1

הון רובד 2:

הון רובד 1 נוסף שלא נכלל ברובד 1

מכשירי הון רובד 2

מכשירי הון משני מורכב

מכשירי הון שלישוני מורכב

מכשירי הון משני נחות

בניכוי הפחתה בשל חריגה ממגבלה כמותית
סך הון רובד 2

סך הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

לוח 6 – הון נדרש לכושר פירעון (SCR)

ליום 31 בדצמבר	
2016	2017
בלתי מבוקר ובלתי סקור	מבוקר
באלפי ש"ח	
316,897	381,433
149,959	124,863
433,610	422,297
401,714	462,749
618,901	623,345
1,921,081	2,014,687
(758,301)	(796,329)
-	-
1,162,780	1,218,358
125,489	143,333
(159,916)	(225,483)
28,624	-
1,156,977	1,136,208
1,135,612	1,102,019
681,367	716,313

הון נדרש בסיסי לכושר פירעון (BSCR) :

הון נדרש בשל רכיב סיכון שוק
הון נדרש בשל רכיב סיכון צד נגדי
הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח חיים
הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח בריאות (SLT+NSLT)
הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח כללי
סה"כ
השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון
הון נדרש בשל רכיב סיכון נכסים בלתי מוחשיים
סה"כ הון נדרש בסיסי לכושר פירעון BSCR
הון נדרש בשל סיכון תפעולי
התאמה לספיגת הפסדים בשל נכס מס נדחה
הון נדרש בשל חברות מנהלות
סה"כ הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
סה"כ הון נדרש לכושר פירעון (SCR) בהתחשב בהתאמת תרחיש מניות
סה"כ הון נדרש לכושר פירעון בהתחשב בהוראות לתקופת הפריסה 65%
(60% ב-2016) מסה"כ הון נדרש לכושר פירעון (SCR) ובהתאמת תרחיש מניות

לוח 7 – סף הון (MCR)

(א) סף הון (MCR)

ליום 31 בדצמבר	
2016	2017
בלתי מבוקר ובלתי סקור	מבוקר *
באלפי ש"ח	
323,029	333,206
170,342	179,078
306,615	322,341
306,615	322,341

סף הון לפי נוסחת MCR
גבול תחתון (25% מהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה)
גבול עליון (45% מהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה)
סף הון (MCR)

(ב) הון עצמי לעניין סף הון

ליום 31 בדצמבר 2017		
סה"כ	הון רובד 2 מבוקר *	הון רובד 1 בסיסי
באלפי ש"ח		
1,366,171	459,209	906,962
(394,740)	(394,740)	-
971,431	64,468	906,962

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון לפי לוח 5
חריגה ממגבלות כמותיות בשל סף הון **

ליום 31 בדצמבר 2016		
סה"כ	הון רובד 2 לא מבוקר לא סקור	הון רובד 1 בסיסי
באלפי ש"ח		
1,279,139	444,340	834,800
(379,734)	(379,734)	-
899,406	64,606	834,800

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון לפי לוח 5
חריגה ממגבלות כמותיות בשל סף הון **

(* הביקורת נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE 3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.

(**) בהתאם להוראות פרק 3 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברת ביטוח" בחוזר סולבנסי, הון רובד 2 לא יעלה על 20% מה-MCR.